

Модул 6. Методот КиВа во спречувањето на врсничко насилство

Овој модул ги запознава наставниците со методот КиВа, програма против малтретирање базирана на докази, развиена на Универзитетот во Турку во Финска. Програмата има пристап на ниво на целото училиште за спречување и справување со малтретирањето преку вклучување на целата училишна заедница, вклучувајќи ги наставниците, учениците и родителите.

**Co-funded by
the European Union**

Преглед на методот КиВа

Методот КиВа се разликува од традиционалните мерки против малтретирање по тоа што се фокусира не само на директна интервенција, туку и на превентивна едукација насочена кон промена на општествените норми што го поддржуваат малтретирањето. Истражувањата покажуваат дека КиВа е многу ефикасен во намалувањето на стапките на малтретирање и виктимизација, при што училиштата пријавуваат значително намалување на инцидентите на малтретирање по неговата имплементација (Карна и др., 2011).

Акцентот на програмата е ставен на справување со групната динамика што овозможува малтретирање, префрлајќи го фокусот од само казнување на сторителите кон овластување на минувачите да дејствуваат како бранители на жртвите (Garandean et al., 2014). Оваа промена има за цел да поттикне средина каде што малтретирањето е општествено неприфатливо, намалувајќи ја веројатноста за појава на инциденти на прво место.

Обука за наставници

Им овозможува на наставниците да стекнат вештини за идентификување на различните облици на насилство, за разбирање на механизмите што го поттикнуваат и за соодветно реагирање. Тие се обучуваат да ги препознаваат и видливите појави, како што е физичката агресија, и посуптилните, како социјалната изолација или сајбер-насилството (Salmivalli, 2010).

Ангажираност на учениците

Вклучува структурирана настава осмислена за поттикнување на емпатија, соработка и инклузивност меѓу врсниците. Овие интерактивни часови опфаќаат дискусии, вежби со играње улоги и групни активности што ги охрабруваат учениците критички да размислуваат за своите постапки и за нивното влијание врз другите (Salmivalli et al., 2011).

Сеопфатен училиштен пристап

Создава заедничко разбирање дека насилството е неприфатливо и дека секој има улога во неговото спречување. Програмата го нагласува тимскиот дух и врсничката поддршка, учејќи ги учениците како да делуваат како заштитници и сојузници на оние што може да бидат ранливи.

Кога сведоците на насилство се чувствуваат охрабрани и обучени како безбедно да реагираат, бројот на вакви случувања значително опаѓа (Garandean et al., 2014). Ова ја потврдува замислата дека превенцијата од насилство е заедничка задача, а не единствена обврска на наставниците или на училишното раководство.

Practical Applications of the KiVa Method

Училиштата што ја спроведуваат програмата KiVa известуваат за успешно користење на групи за поддршка на врсници и интерактивни дискусии за зајакнување на принципите на програмата. Групите за поддршка на врсници обезбедуваат дополнителна помош на учениците кои доживеале малтретирање или се изложени на ризик, овозможувајќи им да дискутираат за искуствата во безбедна средина и да развијат стратегии за справување со идните инциденти, поддржани од обучени фасилитатори (Salmivalli et al., 2011).

Интерактивните дискусии на час сè уште една ефикасна стратегија што се користи во програмата KiVa. За време на овие дискусии, наставниците презентираат хипотетички ситуации или студии на случај од реалниот живот за да поттикнат дијалог и да ги охрабрат учениците да ги споделат своите мисли и одговори. Овој метод им помага на учениците да разберат различни перспективи, да изградат емпатија и да развијат вештини за решавање проблеми.

На пример, наставникот може да води дискусија каде што учениците идентификуваат однесувања што претставуваат малтретирање и размислуваат како минувачите би можеле конструктивно да интервенираат (Williford et al., 2013). Овие вежби промовираат проактивен пристап кон справувањето со малтретирањето и создаваат чувство на споделена одговорност кај учениците.

Понатаму, програмата KiVa вклучува онлајн ресурси и виртуелни алатки за да ги ангажира учениците надвор од традиционалните часови. Овие алатки вклучуваат едукативни игри и интерактивни активности што ги зајакнуваат клучните пораки на програмата и им овозможуваат на учениците да вежбаат одговори во симулирани сценарија на врсничко насилство. (Kärnä et al., 2011).

Овој повеќеслоен пристап им овозможува на учениците не само да учат за важноста на емпатијата и поддршката во теорија, туку и да ги применуваат овие концепти во пракса, придонесувајќи за побезбедна и поинклузивна училишна средина. Комбинацијата од активности со физичко присуство и дигитални ресурси обезбедува повеќекратни точки на контакт за зајакнување на пораките и вештините против врсничко насилство.

Структурирани лекции во програмата KiVa

Спроведувањето на часови во училница како дел од програмата KiVa вклучува методичен пристап дизајниран да ги ангажира учениците и да негува ставови против малтретирање. Ефективната имплементација следи јасна структура што го максимизира ангажманот на учениците и резултатите од учењето.

Вовед и поставување на сцената

Започнете го секој час со преглед на темата, јасно објаснувајќи ги целите на часот. Осигурајте се дека учениците го разбираат значењето на часот и неговата поврзаност со нивниот секојдневен училишен живот. Воспоставете безбеден простор со поставување јасни основни правила што поттикнуваат почит и учество (Kärnä et al., 2011).

Структурирани активности и вежби

Спроведете вежби со играње улоги каде што учениците преземаат различни улоги во сценарио на малтретирање - како што се насилникот, жртвата и минувачите. Оваа практика им помага на учениците да сочувствуваат со различни перспективи и да го разберат влијанието на нивните постапки (Salmivalli & Poskiparta, 2012). Одржувајте ги овие активности структурирани и водени за да се осигурате дека остануваат конструктивни.

Играњето улоги е особено ефикасно за промовирање на емпатијата и активното однесување на набљудувачите. При спроведување на вежби за играње улоги, наставниците треба да создадат јасни сценарија што имитираат реални ситуации на малтретирање релевантни за возрастната група на учениците. Улогите треба да ротираат меѓу учениците за да им се даде пошироко разбирање на различните перспективи, а воедно да се внимава на учениците кои можеби доживеале малтретирање и можеби се чувствителни на одредени улоги.

По секоја вежба, одржувањето на сесија за рефлексција каде што учениците можат да ги изразат своите чувства и забелешки е клучно за зацврстување на емоционалните и социјалните вештини потребни за справување со насилството. Поврзувањето на наставните единици со реални ситуации, преку дискусии за тоа како учениците можат да ги применат научените вештини во своите секојдневни интеракции во училиштето, ја истакнува важноста од поддршка на врсниците и од побарување помош од наставници или доверливи возрасни.

Интерактивни наставни техники

Користете релативни приказни и сценарија од реалниот живот за да поттикнете дискусија меѓу учениците. Ова им помага на учениците да се поврзат со материјалот на емоционално ниво, правејќи го искуството на учење повлијателно. Интегрирајте видеа и визуелни презентации што демонстрираат позитивни интеракции со врсниците и ја истакнуваат важноста на спротивставувањето на малтретирањето (Williford et al., 2013).

Насочена рефлексција

Поттикнете ги учениците да размислат за она што го научиле и да запишат или да споделат како би ги примениле лекциите во ситуации од реалниот живот. Ова го зајакнува нивното разбирање и им помага да ги интернализираат стратегиите против малтретирање (Salmivalli, 2018).

Врсничка медијација и мониторинг

Врсничка медијација е составен дел од методот КиВа, кој им овозможува на учениците активно да учествуваат во решавањето конфликти и спречувањето на малтретирање. Обуката на наставниците за тоа како ефикасно да ја спроведуваат и надгледуваат врсничка медијација може значително да го подобри нејзиното влијание.

1 Разбирање на улогата на врсничките медијатори

Врсничките медијатори се ученици обучени да помагаат во решавањето на помали конфликти и да ги поддржуваат жртвите на малтретирање. Наставниците прво треба да бидат опремени со знаење за избор и обука на овие медијатори. Критериумите за избор вклучуваат особини како емпатија, добри комуникациски вештини и способност да се остане неутрален (Salmivalli & Poskiparta, 2012).

2 Обука на врснички медијатори

Наставниците треба да спроведуваат работилници или обуки фокусирани на активно слушање, вештини за решавање конфликти и доверливост. Вежбите за играње улоги се вредни алатки за обука на медијатори за да вежбаат справување со различни видови конфликтни ситуации. Наставниците треба да ги моделираат овие вежби пред да ги водат учениците низ нив (Williford et al., 2013).

3 Упатства за наставници за време на медијација

Наставниците треба да служат како фасилитатори и системи за поддршка, интервенирајќи само кога е потребно за да се осигурат дека процесот останува конструктивен. Разговорот со врснички медијатори по сесиите помага да се размисли за нивното искуство, да се идентификуваат силните страни и да се посочат областите за подобрување (Kärnä et al., 2011).

Стратегии за континуирано набљудување

Следењето на ефективностa на врсничката медијација и целокупните напори против малтретирањето е од суштинско значење за одржување на успехот на програмата KiVa. Наставниците треба да спроведуваат редовни, ненаметливи набљудувања за време на неструктурирани периоди како што се одморите и ручекот за да идентификуваат потенцијални конфликти и да проценат присуство на позитивни интеракции меѓу врсниците. Контролните листи и дневниците за набљудување можат да бидат корисни алатки за следење на однесувањата, забележувајќи ги и инцидентите на малтретирање и случаите каде што врсничките медијатори успешно интервенирале (Salmivalli, 2018).

Редовните повратни информации од учениците, вклучително и оние кои биле поддржани од врснички медијатори, можат да обезбедат вредни сознанија за влијанието на програмата. Анкетите или неформалните разговори можат да ја проценат перцепцијата на учениците и чувството за безбедност во училишната средина. Наставниците треба да закажуваат периодични состаноци со врснички медијатори за да разговараат за нивните искуства и да споделат предизвици, промовирајќи континуирано учење и усовршување на практиките на медијација.

Студии на случај: Методот КиВа во акција

Студија на случај 1: Имплементација на врсничка медијација во урбано средно училиште

Средното училиште „Хилкрест“, кое се наоѓа во прометна урбана област, се соочи со зголемување на инцидентите на вербално малтретирање за време на одморите. Училиштето одлучи да ја спроведе програмата „КиВа“ со акцент на врсничка медијација.

Имплементација

- Наставниците избраа 10 ученика од 6 до 8 одделение кои покажаа лидерски квалитети и емпатија.
- тудентите учествуваа во двонеделна работилница учејќи за решавање конфликти, активно слушање и практики на доверливост.
- За време на конфликт за време на ручек, каде што еден ученик, Алекс, бил постојано задеван од врсниците, двајца обучени медијатори се вмешале под надзор на наставникот.
- Медијаторите фасилитираа дискусија каде што сите вклучени студенти ги споделија своите перспективи и постигнаа меѓусебно разбирање.

Исход

Сесијата заврши со тоа што агресорите го признаа влијанието на нивното однесување и се согласија да ги променат своите постапки. Алекс изјави дека се чувствувал посигурен и поддржан, додека медијаторите стекнале доверба во својата улога. Наставниците забележале помалку инциденти во кои била вклучена истата група во текот на следниот месец.

Студија на случај 2: Структурирани часови во рурално основно училиште

Основното училиште „Пајн Вали“, мало училиште во рурална заедница, забележало суптилни насилнички однесувања, како што се исклучување и ширење гласини, кај учениците од петто одделение. Училиштето одлучило да интегрира структурирани часови од КиВа во својот неделен распоред.

Наставникот во одделенската наставничка вовеле неделни часови фокусирани на емпатијата и последиците од малтретирањето. Тие вклучуваа сесии за раскажување приказни каде што учениците споделуваа лични искуства за тоа како се чувствуваат исклучени и дискутираа за тоа како се чувствуваат и што би можеле да направат поинаку. Беа креирани вежби за играње улоги каде што учениците се однесуваа како жртви кои се исклучени од игрите, додека други се однесуваа како минувачи и бранители.

За време на дискусиите по вежбањето, учениците изразија новооткриено разбирање за моќта што ја имаат како очевидци за спречување на малтретирање. Последователните набљудувања покажаа дека учениците кои учествувале во ролеви игри биле посpremни да ги вклучат другите во своите активности, а наставниците пријавиле помалку случаи на исклучување.

Студија на случај 3: Континуирано следење во средно училиште во предградието

Средното училиште „Гринфилд“, сместено во приградска област, доживеало спорадични инциденти на сајбер малтретирање пријавени од ученици. Наставниците одлучиле да усвојат мерки за континуирано набљудување и следење за да ја следат ефикасноста на практиките на КиВА.

		
Стратегија за набљудување	Циклус на повратни информации	Состаноци за следење напредок
Наставниците усвоија закажани периоди на набљудување за време на периоди со висок ризик, како што се паузите за ручек и помеѓу часовите. Користејќи листа за проверка, тие ги евидентираа интеракциите и знаците на исклучување или агресивно однесување..	Училиштето имплементираше систем за анонимни повратни информации каде што учениците можеа да ги пријават своите искуства со врснички медијатори или инциденти на малтретирање.	Се одржуваа редовни состаноци меѓу наставниците и врсничките медијатори за да се дискутираат трендовите во набљудувањата и резултатите од медијациите..

Во текот на еден семестар, податоците собрани од набљудувања и повратни информации покажаа намалување од 30% во пријавените случаи на сајбер малтретирање. Учениците изразија чувство на безбедност, а наставниците забележаа подобрување во односите со врсниците.

Прашања за дискусија врз основа на студии на случај

1. Кои аспекти на врсничка медијација беа најефикасни во Студија на случај 1 и зошто?
2. Како структурираните лекции во Студијата на случај 2 помогнаа во промената на перцепцијата на учениците за нивните улоги во спречувањето на малтретирањето?
3. Кои дополнителни мерки за следење би можело да ги земе предвид средното училиште „Гринфилд“ за да се подобри ефикасноста на нивната програма „КиВа“?

Овие студии на случај ја демонстрираат разновидноста на методот КиВа во различни училишни средини и возрасни групи. Факторите за успех вклучуваат доследна имплементација, прилагодување кон специфични училишни контексти и континуирано следење и прилагодување на стратегиите врз основа на повратни информации и набљудувани резултати.

Воспоставување на обновувачка правда во Методот KiVa

Реставративната правда во училиштата има за цел да ја поправи штетата и да ја обнови довербата во училишната заедница. Таа го поместува фокусот од казна кон одговорност и разбирање, охрабрувајќи ги учениците да учат од своите грешки и да ја разберат својата улога во одржувањето на позитивна заедница (Cornell et al., 2015). Морисон (2013) ја истакнува ефикасноста на реставративните практики во намалувањето на малтретирањето и поттикнувањето на инклузивна училишна клима.

Во практиките на реставративна правда, сторителите се охрабруваат да преземат целосна одговорност за своите постапки, да ја разберат предизвиканата штета и активно да работат на нејзино санирање. Два основни методи за спроведување на реставративна правда во рамката на KiVa се реставративните кругови и конференциите.

Обновувачки кругови

Обновувачките кругови можат да бидат проактивни или реактивни и имаат за цел да градат односи и да се справат со конфликтите. Од реактивна перспектива, тие ги здружуваат жртвата, сторителот и сите засегнати страни за отворено да разговараат за инцидентот, неговото влијание и можните решенија. Кругот го води обучен наставник или врсник-медијатор, а сите седат во круг за да симболизираат еднаквост и споделена одговорност.

- Започнете со воведен говор што поставува почитувачки и неосудувачки тон
- Секој учесник ги споделува своите чувства и гледишта
- Медијаторот се грижи сите гласови да бидат слушнати и разговорот да остане конструктивен (Bradshaw et al., 2014)
- Затворете ја сесијата со договорен план за решавање на конфликтот и спречување на идни инциденти

Конференции за решавање на конфликти

Конференциите за повторно воспоставување на односите се поформални, реактивни средби во кои учествуваат насилникот, жртвата, наставниците и родителите. Целта на конференциите е да се решат сериозни или повторени случаи на насилство.

- Подгответе ги сите учесници однапред со тоа што ќе разговарате за целта и процесот на конференцијата (вклучувајќи ги и основните правила)
- Секој учесник ја споделува својата перспектива, фокусирајќи се на влијанието на штетата
- Учесниците дискутираат за емоционалните, социјалните и практичните ефекти од инцидентот
- Групата заеднички развива план за санирање на штетата и спречување на идни проблеми.

И двата пристапа ставаат акцент на заздравување на односите, а не на казнувањето, создавајќи можности за вистинско разбирање и промена во однесувањето. Со фокусирање на предизвиканата штета, а не на кршењето правила, реставративната правда им помага на учениците да развијат емпатија и да преземат одговорност за своите постапки во поддржувачка средина.

Правда заснована на обновување на односите

Оваа студија на случај испитува како едно училиште ефикасно ги користело принципите на реставративна/обновлива правда за да се справи со ситуација на малтретирање во која биле вклучени двајца ученици, Џордан и Алекс.

Овој случај демонстрира неколку клучни принципи на реставративна правда во рамката на KiVa:

- Доброволно учество од сите засегнати
- Приоритет е разбирањето на штетата, наместо да се бара виновник.
- Овозможување простор за искрено и длабоко емотивно изразување

Имплементација на методот КиВа: Клучни заклучоци

Пристап на ниво на училиште

Методот КиВа е најефикасен кога се спроведува како сеопфатна програма на ниво на училиште во која се вклучени наставници, ученици и родители. Ова создава конзистентна порака дека малтретирањето е неприфатливо и дека секој има улога во превенцијата (Салмивали и др., 2011).

Развој на емпатија

Структурираните лекции и активности што промовираат емпатија, соработка и инклузивност се од централно значење за промена на динамиката на врсниците што овозможува малтретирање. Вежбите со играње улоги им помагаат на учениците да разберат различни перспективи (Williford et al., 2013).

Практики за обновување на односите

Пристапите на обновителна правда го поместуваат фокусот од казнување кон одговорност и разбирање, помагајќи им на учениците да учат од грешките додека ја поправуваат штетата нанесена на меѓучовечките односи (Cornell et al., 2015).

Обука за наставници

Соодветната обука ги опремува едукаторите со вештини за идентификување на различни форми на малтретирање и ефикасно интервенирање. Разбирањето и на отворените и на прикриените форми на малтретирање е од суштинско значење за сеопфатна превенција (Salmivalli, 2010).

Врсничка медијација

Обуката на учениците како врснички медијатори им овозможува активно да учествуваат во решавањето конфликти и создава дополнителни системи за поддршка во рамките на училишната заедница (Salmivalli & Poskiparta, 2012).

Континуирано следење

Редовното набљудување, собирање повратни информации и анализа на податоци се клучни за оценување на ефективностa на програмата и за правење неопходни прилагодувања со цел одржување позитивни резултати (Kärnä et al., 2011).

Методот KiVa претставува значаен напредок во превенцијата на малтретирањето, бидејќи се фокусира на социјалната динамика што го овозможува насилството, наместо само на поединечните насилници и жртви. Со овластување на набљудувачите, развивање емпатија и создавање одговорност преку обновителни практики, училиштата можат да создадат средини каде малтретирањето е општествено неприфатливо.

Истражувањата постојано ја докажуваат ефикасноста на овој пристап, при што училиштата пријавуваат значително намалување на инцидентите на малтретирање по неговата имплементација. Студиите на случај претставени во овој документ илустрираат како Методот KiVa може да се прилагоди на различни училишни контексти, при тоа зачувувајќи ги своите основни принципи.